

Litt om prøvetaking

Kirsten R. Kristiansen

Fylkesmannen i Rogaland

11. apr 2019

Hvorfor må vi vite mer om sedimentene?

- Ønsker ikke at forurensning som er tilknyttet sedimentene spres ved tiltak.

Forurensingsloven § 6 annet ledd: «om forurensning regnes også noe som kan føre til at tidligere forurensning blir til økt skade eller ulempe, eller som sammen med miljøpåvirkning som nevnt i nummer 1 til 4, er eller kan bli til skade eller ulempe for miljøet.»

- Ser behov for avbøtende tiltak for begrensnig av spredning og/eller beskyttelse av naturmangfold i tiltakets influensområde.
- Videre disponering av oppmudret masse

M-750 | 2015

Veileder for håndtering av sediment – revidert 25.mai 2018

M-608 | 2016

Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota

M-429 | 2015

Risikovurdering av forurenset sediment

Veileder

Klassifisering og veiledning

Tiltakets størrelse basert på volum og areal		
Kategori	Volum	Areal
Små tiltak	<500 m ³	<1000 m ²
Mellomstore tiltak	>500 m ³ og <50 000 m ³	>1000 m ² og <30 000 m ²
Store tiltak	>50 000 m ³	>30 000 m ²

X = kan være nødvendig

XX = må gjennomføres

Oversikt over hvilke tiltaksstørrelser som utløser undersøkelser og vurderinger					
Tiltak		Kilde-kartlegging	Sediment-undersøkelser	Risiko-vurdering	Natur-kartlegging
Mudring	Små		X		X
	Mellomstore	X	XX	X	X
	Store	XX	XX	XX	XX
Dumping	Små		X		X
	Mellomstore		XX		X
	Store		XX	X	XX
Tildekking	Små	X	X		X
	Mellomstore	XX	XX	XX	X
	Store	XX	XX	XX	XX
Utfylling	Små		X		X
	Mellomstore		XX		X
	Store		XX	X	XX

Unntak – når du antar at det er forurensning...

- Utfylling- og dumpesaker
- Antar at sedimentene er forurenset basert på eksisterende kunnskap om
 - Eksisterende forurensningskilder
 - Tidligere forurensningskilder
 - Tidligere gjennomført analyse
- Søknad inkluderer partikkelsprednings hinder i avbøtende tiltak
- Dokumentert at tiltaket gjennomføres på fjell/stein med ingen finstoff

Behov for sedimentundersøkelser ved mudring

Vurdering av ønsket disponering av massene:

- Levering til godkjent avfallsanlegg
- Gjenvinning
- Dumping (hvis fra skip/lekter)
- Annen disponering (Miljødirektoratet)

NB:

Ved levering til godkjent mottak må sedimentene vanligvis karakteriseres etter avfallsforskriften!

MUDRING: enhver forsettlig forflytning av masser fra bunnen, herunder slamsuging, forskyvning eller fjerning av bunnsedimenter

Forurensningsloven § 27 a:
overskuddsmasser fra mudring er næringsavfall.

Forurensningsloven § 32: næringsavfall skal leveres til godkjent avfallsanlegg

Mer fra Harald Krogh Ankerstad,
jurist hos Miljødirektoratet

Prøvetaking etter mudring

Vanligvis ikke godtatt

- Ukjent dybde på lag med forurensning – kan bli blandet sammen og fortynnet – feil håndtering i etterkant!
- Vanskelig å vurdere behov for avbøtende tiltak.
- Kan ikke godkjenne evt. gjenvinning

Unntak – mudring uten prøvetaking

M-350 åpne for at krav om sediment undersøkelse kan unntas også ved mudring, men da må minst en av følgende bli oppfylt:

1. Sedimentene er kartlagt fra før.
2. Tiltaket er mindre enn 500 m³ og
 - Sedimentene består av hovedsakelig sand, grus og stein
 - Ingen kjent forurensningskilder i nærheten.

Dersom muddermasse skal gjenvinnes etterpå vil FM i Rogaland ofte ønske at massene er prøvetatt før bruk – sikre oss mot spredning av evt. forurensning.

Kan tiltakshaver ta prøver selv?

- Som hovedregel – NEI
- Noen få unntak – mindre tiltak
 - Må få veiledning av sertifisert konsulent
 - Må bruke ordentlig utstyr og metode
 - Prøvene skal oppbevares og leveres i henhold til standard
 - Konsulent må tolke resultatene

Vurdering av prøveresultater

- Skal vurderes av kvalifisert personell
- Klassifisering etter M-608 «Grenseverdier...»
- Store tiltak: etter M-409 «Risikoveileder»
- Ved referanse til gamle prøver:
 - Endring i grenseverdier – men ikke nødvendigvis en god ide å bruke resultater i kombinasjon med nye grenseverdier – endring i prøvetaking, analysemetoder osv.

Typisk krav

- Avbøtende tiltak mot spredning
 - Siltgardin
 - Duk før utfylling
 - Tildekking før utfylling
- Mudring før andre tiltak for å fjerne forurensning – i.e. sprenging i forurenset sjøbunn
- Håndtering av muddermasse
 - Sikker awanning
 - Sikring mot partikkel utlekking
 - Levering til godkjent mottak

Takk for oppmerksomhet!

Spørsmål?

Kirsten R. Kristiansen
Rådgiver, Miljøvern avdeling
kirsten.kristiansen@fylkesmannen.no
51 56 87 77

Fylkesmannen i Rogaland

Facebook facebook.com/fylkesmannenrogaland/
Nettside fylkesmannen.no/ro

